

Akwụkwọ Daniel—Nọmba Otu-Nari na Iri Asaa na Itoolu

Mkpu N'Etiti Ura na Oru Amuma nke Rom: Ikpughe Ubochi Ikpeazu n'Akwukwo Daniel

Jeff Pippenger
2024-04-09

Anyi no ugbo a n'ala nso, n'ihe gbasara akwukwo Daniel, n'ih na anyi eruola n'amaokwu ndi na-anochi anya Mkpu Etiti Abali maka otu nari puku na iri ano na ano. Amaokwu ndi a na-akowakwa ikpuchi akara nke ndi e buliri elu di ka okoloto. Ndi a bu amaokwu ndi ahụ bu akuku sitere n'akwukwo Daniel nke metutara ubochi ikpeazu nke e mepere emepe, ma na-anochi anya okwu Daniel banyere Mkpu nke Jisos Kraist nke e mepere emepe mgbe “oge ahụ di nso,” tupu oge amara emechie n'amaokwu nke iri na isii.

O bu Rom na-eguzobe ohu ahụ, dika e gosiri na amaokwu nke iri na ano nke isi nke iri na otu, ya mere o di mkpa ile Rom anya nke oma ka anyi na-agabiga amaokwu nke iri na otu ruo nke iri na ise, n'ih na ebe “o dighi ohu, ndi mmadu na-ala n'iyi,” ma o buru na unu ekweghi Aisaja isi nke asaa, amaokwu nke asato na nke itoolu, “n'ezie, a gaghị eme ka unu guzosie ike.”

Uriah Smith na-ezo aka n'iwu amuma otu ugboro ma o dikaria ala ugboro ano n'akwukwo ya, Daniel and the Revelation. Iwu ahụ na-akowaputa na a naghị amata ike amuma n'amuma ruo mgbe o ga-abu “ejikoro” ya na ndi nke Chineke. Nkwa mbu o na-eme banyere ya bu n'ih metutara iwebata Babilon n'ime ama amuma ahụ.

“O bu iwu nkwa doro anya na anyi nwere ike itu anya ka a kpoturu mba di iche iche n'amuma mgbe ha ejikoro nke ukwu na ndi nke Chineke nke mere na ikwu banyere ha ghoro ihe di mkpa iji mee ka ndeko nke akuko nso zuo oke.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 46.

O dikaria ala ugboro ato ozo, Smith na-ekwu maka iwu ahụ, ma n'ime nke o bu n'ime ato ahụ, o na-akowa “ogbugba ndu” nke ndi Juu; ma n'otu n'ime nrutu aka ahụ, o na-egosi na mmezu nke ogbugba ndu ahụ mere n'afọ 162 BC, ebe nrutu aka abuo ndi ozo kwekoro n'echiche ndi oka mmuta akuko ihe mere eme nke oge a, ndi na-akowa mmezu nke “ogbugba ndu” nke ndi Juu na Rom di ka nke mere n'afọ 161 BC.

“O dighi mkpa ichetara onye na-agu ya na a naghị ebute ochichi uwa n'amuma ruo mgbe ha jikotara onwe ha n'uzo ufodu na ndi nke Chineke. Rome ghoro onye ejikoro na ndi Juu, bu ndi nke Chineke n'oge ahụ, site n'Ogbugba Ndumodu ndi Juu a ma ama, n'afọ 161 T.K. 1 Maccabees 8; Josephus's Antiquities, akwukwo 12, isi 10, ngalaba 6; Prideaux, Mpiakota nke Abuo, ibe 166. Ma afọ asaa tupu nke a, ya bu, n'afọ 168 T.K., Rome emerela Masedonia, ma mee ala ahụ akuku nke alaeze ukwu ya. Ya mere, a na-ebute Rome n'amuma kpomkwem dika, site n'mpi ewu ahụ nke Masedonia e meriri emer, o na-apu iga n'imeri ohuru n'akuku ndi ozo. N'ih ya, o putara n'anya onye amuma, ma o bukwanu a puru ikwu ya n'ezie uche n'amuma a, di ka onye na-aputa site n'otu n'ime mpi ewu ahụ.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation,

Ma Smith kwukwara na ọ bụ 162 T.K.

“Ọ bụkwa otu ike ahụ ga-eguzo n’Ala Nso, rie ya. Rom sonyere ndị nke Chineke, bụ ndị Juu, site n’ogbugba-ndụ, n’afọ BC 162, site n’ubochi ahụ ka ọ ji nwee onodu putara ihè n’ime kalenda amuma. Otú ọ dị, o nwetaghị ochichi n’elu Judia site n’emeri ya n’ezie ruo n’afọ BC 63; ma mgbe ahụ, n’uzo na-esony.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 259.

Ma mgbe ahụ, oge nke atọ ọ kpọrọ ihe omume ahụ, o kwughachikwara 161 BC.

“N’ibu onye buteworo anyị site n’ihe omume uwa nke alaeze ukwu ruo na njedebe nke izu iri asaa ahụ, onye amuma ahụ, n’amaokwu nke 23, na-eweghachikwa anyị azụ n’oge ndị Rom b́jara jikoo onwe ha kpomkwem na ndị Chineke site n’otu nkwekorita ndị Juu, BC 161: site n’ebe ahụ ka a na-ebudatazi anyị n’usoro kpomkwem nke ihe omume ruo n’ogugu mmeri ikpeazu nke choochi, na iguzobe alaeze ebighi ebi nke Chineke. Ndị Juu, ebe ndị eze Siria na-emegbu ha nke ukwu, zigara ndị nnochianya ha na Rom, ka ha rịo enyemaka nke ndị Rom, ma jikoo onwe ha n’“nkwekorita udo na njikota onu na ha.” 1 Maccabees 8; Prideaux, II, 234; Josephus’s Antiquities, book 12, chapter 10, section 6. Ndị Rom gere aririo ndị Juu ahụ nti, ma nyekwara ha iwu e dere n’okwu ndị a:—

“Iwu nke ulo omeiwu banyere njiko aka nke enyemaka na obubuenyi ya na mba ndi Juu. O gaghị abụ ihe iwu kwadoro ka onye obula no n’okpuru ndi Rom buso mba ndi Juu agha, ma o bu nyere ndi na-eme otu ahụ aka, ma site n’izigara ha oka, ma o bu ugbo mmiri, ma o bu ego; ma o burukwa na a wakpoo ndi Juu, ndi Rom ga-enyere ha aka dika ha puru ime; ozokwa, o buru na a wakpoo ndi Rom, ndi Juu ga-enyere ha aka. Ma o buru na ndi Juu achoo itinye ihe n’ime, ma o bu iwepu ihe n’ime, njiko aka a nke enyemaka, a ga-eme nke ahụ site n’ogbako nkwenye nke ndi Rom. Ma mgbakwunye obula a ga-eme n’uzo di otu a, o ga-adị irè.’ ‘Iwu a,’ ka Josephus kwuru, ‘ka Eupolemus, nwa Jon, na Jason, nwa Eleazar, dere, n’oge Judas bu nnukwu onye nchujà nke mba ahụ, Simon, nwanne ya, burukwa ochiagha nke ndi agha. Nke a bukwa njiko aka mbu ndi Rom mere na ndi Juu, e jikwaa ya n’uzo a.’” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 271.

Ọ bughị ibu oru m ikowa ihe mere Smith ji kpoturu 162 BC, ma e wezuga naani nkwenye m na o bu njehie ide. Isi okwu m di n’itu aka n’ikwalite o na-enye ihe o na-akowa dika “iwu nkowa putara ihè nke na anyi puru ile anya ka a kpoturu mba di iche iche n’amuma mgbe ha ghorọ ndi e jikotara nke ukwu na ndi nke Chineke nke na ikpo ha aha na-abu ihe di mkpa iji mee ka ihe ndeko nke akuko nsọ zuo oke.” Mgbe Smith na-emesi iwu ahụ ike, o na-egosi na Rome ghorọ nke e jikotara na ndi nke Chineke n’oge “njiko,” nke amaokwu nke iri abuo na ato, n’afọ 161 BC, ma Smith na-egosi na a kpobatara Rome mbu n’ime akuko amuma ahụ n’afọ 200 BC, afọ iri ato na itoolu tupu 161 BC.

“A na-ebute ugbo a ike oheru,—‘ndi na-apunara ndi nke gi’; n’ezie n’ezie, ka Bishop Newton na-ekwu, ‘ndi na-agbaji ndi nke gi.’ N’ebe di anya n’akuku osimiri Taiɓà, otu alaeze na-azu onwe ya site n’atumatu ochicho-ike na nzube gbara ochichiri. N’mbido o di nta ma na-adighi ike, ma o toro n’ike na ume n’uzo di itunanya, na-agbatị aka ya nwayoo nwayoo ebe a na ebe

ahụ ịji nwalee ike ya, ma tụtakwa ume aka agha ya, ruo mgbe, n'ima ike ya nke ọma, o weliri isi ya n'etiti mba Nile nke ụwa n'atughị egwu, werekwa aka a na-apughị imeri emerị jide nduzi nke ihe omume ha. Site ugbo a gaa n'ihu, aha Rom guzoro n'akwukwọ akukọ ihe mere eme, nke a kara aka ruo ogologo ogbo Nile ichikwa ihe omume nke ụwa, ma gosiputakwa mmetuta di ukwu n'etiti mba Nile ọbuna ruo na njedebe nke oge.”

“Rom kwuru; Siria na Masedonia wee hụ ozugbo na odidi nke nrọ ha amalitela igbanwe. Ndi Rom tinyere aka n'aka eze nta nke Ijipt, kpebisie ike na a ga-echebe ya puo n'mbibi ahụ Antiochus na Filip zubere. Nke a bu BC 200, ma buru otu n'ime mbu mbu ntinye-aka di mkpa nke ndi Rom n'ihe gbasara Siria na Ijipt.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 256.

A kpobatarara Rom na mbu n'akuko amuma ahụ n'afọ 200 T.K., ma mbubata ahụ n'amaokwu nke iri na anọ bu ntuka kacha di mkpa banyere Rom n'ime Daniel dum, n'ihu na o bu amaokwu ahụ kpomkwem na-akowa Rom dika akara nke na-eme ka ohuu ahụ guzobe. Ihe kpatara Smith ji nwee ike ikwusi iwu di otu a nke amuma ike, ma mgbe ahụ kpoọ afọ 161 T.K., n'otu oge ahụ kwa na-akowa afọ 200 T.K. dika oge e “kpobatarara” ike Rom, abughị nsogbu m chorọ idozi. O buru na e nwere ajuju m kwesiri idozi, o ga-abu ma iwu ahụ dika Smith kwara ya o ziri ezi ma o bu na o zighi ezi. O buru na o ziri ezi, mgbe ahụ aga m aru uka na amaokwu nke iri na anọ ga-enweriri njiko ya na ndi Juu, nke mere tupu njiko nke afọ 161 T.K.

Aghotara m na akuko ihe mere eme nke amaokwu nke iri na ato ruo nke iri na ise, na-akowaputa akuko ihe mere eme nke ubochi ikpezu mgbe Rom nke Pope na-etinye onwe ya n'ime akuko amuma, ma o na-eme nke a n'ijikota ya na United States, ndi bu ndi Chineke n'akuko ihe mere eme ahụ. N'ihu na Jisos na-egosi mgbe niile ogwugwu site na mmalite, afọ 200 T.K., mgbe Rom ndi ogo mmuo batara n'ime akuko ihe mere eme, aghaghị inwe njiko ya na ndi Chineke no n'akuko ihe mere eme ahụ. Ya mere, ekwere m na iwu Smith ziri ezi, obuna ma o buru na o hughi njiko kpomkwem n'etiti Rom na ndi Juu n'afọ 200 T.K.

Amaokwu nke iri na otu na nke iri na abuo na-akowaputa mmeri na ihe si n'Agha Raphia puta, nke mere n'afọ 217 T.K., n'etiti Alaeze Seleucid, nke Antiochus III Magnus, ma o bu “Onye Ukwu ahụ,” duru, na Alaeze Ptolemaic nke Ijipt, nke Eze Ptolemy IV Philopator duru. Agha a mere n'oge ogo a luru maka ichikota Coele-Syria (ndida Syria) na ndida Palestine, okèala ndi a na-asorita mpi n'etiti alaeze Ptolemaic na Seleucid. Mmeri Ptolemy IV Philopator meriri na Raphia mere ka o nwee ike ijigide ochichi ya n'elu Coele-Syria na ndida Palestine ruo oge ufodu.

Agha Panium, nke mere afọ iri na asaa ka e mesiri n'afọ 200 BC, nke a makwaara dika Agha Ugwu Panium ma o bu Agha Paneas, bu agha di n'etiti Alaeze Ukwu Seleucid, nke Eze Antiochus III duziri, na Alaeze Ptolemaic nke Ijipt, nke Eze Ptolemy V duziri.

Afọ iri ato na otu ka e mesiri, n'afọ 167 BC, Mmegide ndi Makkabi, bu nnupuisi ndi Juu megide mgbalị Alaeze Seleucid imechi omume okpukpe ndi Juu ma weta omenala Hellenistic n'ike, malitere n'obodo Modein, bu obere obodo di na mpaghara Judia, n'ebe a na-akpo taa Izrel nke oge a.

Ihe omume a na-ekwu maka ya metutara eze Gris a ma ama n'aha ojoo, onye ochichi Seleucid, Antiochus IV Epiphanes, onye tinyere omume ndi Hellenistic siri ike n'ahu ndi Juu, gunyere

igbochi emume ofufe ndi Juu na ime ka Ulo Nso di na Jerusalem buru ihe e meruru emeru. N'igbalị ime ka iwu ya guzosie ike, Antiochus zigara ndi nnochị anya ya n'obodo ukwu na n'obodo nta di iche iche ka ha manye ndi Juu bi n'ebe ahụ irube isi n'iwu ya.

Na Modein, otu n'ime ndi ochichi Seleucid bjarutere ime ka iwu eze ahụ guzosie ike site n'iwu ndi Juu bi n'ebe ahụ ka ha soro n'emume ndi ogo mmuo ma chuo aja nye chi ndi Gris. Otu onye nchujà Juu meworo agadi aha ya bu Mattathias juru irube isi n'iwu ahụ, o wee gbuo ma onye Juu nke biara n'ihu ichu aja ahụ ma onye ochichi Seleucid ahụ. Omume nnupuisi a nke Mattathias na ezinulo ya bu nke kporo mmalite Mgbagha Maccabean megide ochichi Seleucid.

Mattathias na umu ya ise, gunyere Judas Maccabee, gbara oso gaa n'ugwu ma malite agha mgbabo megide ndi agha Seleucid. Nnupuisi ahụ mechara too n'ike na nkwado, nke butere usoro mmeri agha megide ndi Seleucid.

Ihe ndi mere na Modein n'afọ 167 BC bu oge di oke mkpa n'akuko ihe mere eme ndi Juu, na-egosi mmalite nke nnupuisi ndi Makkabi na ogo maka nnwere onwe okpukpe na nnwere onwe puo n'okpuru ochichi mba ozo. Nsoghari oheru nke ulo nso nke abuo di na Jerusalem, nke na-akara ihe omume akuko ihe mere eme a na-eme ememe ya n'oge Hanukkah, mere n'afọ 164 BC, afọ ato tupu "ogbugba ndu" nke amaokwu nke iri abuo na ato.

Mgbe ha weghachisiri Jerusalem na Ulo Nso ahụ, ndi Makkabi sachapuru Ulo Nso ahụ n'ime mmeto ndi ogo mmuo ma weghachite ya n'oru okpukpe ya kwesiri ekwesị. Di ka odinala si kwuo, ha huru naani otu obere ite mmanu e doro nso, nke ga-ezu naani ikunye menorah ahụ oku otu ubochi. N'eziokwu, o dighi ihe akaebe akuko ihe mere eme nke oge ahụ n'onwe ya di banyere ihe omume ahụ, o bughikwa ruo na nari afọ nke isii ka a huru akuko ifo ndi Juu ahụ n'akwukwo. Sister White na-atunyere uka ndi Juu dapuru n'okwukwe na uka Katolik, karisja na-ekwusi ike na uka abuo ahụ na-adabere n'omenala na odinala mmadu mee okpukpe ahụ. Dika o di n'otutu oru ebube di iche iche e cheputara n'ime akuko ihe mere eme nke uka papal, akuko ifo ahụ banyere mmanu nke otu ubochi idiru ubochi asato enweghi ihe akaebe akuko ihe mere eme o bua.

Amaokwu nke iri, nke Daniel isi nke iri na otu, na-akowa agha mbu n'ime agha ato nke amaokwu nke iri ano, nke m kowaworola na mbu di ka agha ato nke agha oyi, nakwa di ka agha nnochị anya ato. Otu nwanyinna juru ikowa m si kowaa Agha Ukraine, nke bu nke abuo n'ime agha ato ndi a, dika agha oyi, n'ihina, dika o kporo nke oma n'onu, e nweela onwu na mbibi n'uju. Ihe m na-akowabu n'isiokwu ndi gara aga dika agha ato nke "agha oyi," ka akowara n'okwu ndi ahụ iji mee ka odiche di n'etiti agha ato ndi a na Agha Uwa ato nke na-eme n'oge akuko ihe mere eme nke anu ohia uwa nke Mkpughe iri na ato. Agha ato ndi a bu agha nnochị anya, a kowakwara ha otu ahụ.

Aga m ewere imata agha ato ahụ di ka "agha ato nke amaokwu nke iri ano" ma o bu agha nnochị, site ugbo a gaa n'ihu n'isiokwu ndi a, iji wepu enweghi nkwekorita nke ikpo agha oku agha oyi. Di ka nkowa m si di, agha ato nke amaokwu nke iri ano agunyeghi agha nke 1798, nke bu akuko nke amaokwu nke iri ano, kama o bu naani agha ato ahụ sitere n'oge ogwugwu na 1989 ruo n'iwu Uka nke Sode nke amaokwu nke iri ano na otu. A na-amata agha ato ahụ nke oma karja di ka agha nnochị, nke a na-emezu n'ime usoro agha di n'etiti eze ugwu na eze ndida, nke n'akuko ihe mere

eme nke amaokwu nke iri anọ na-anọchi anya agha dị n'etiti Katolik (eze ugwu) na Komunizim (eze ndịda).

Nke mbụ n'ime agha atọ ahụ na-akọwapụta mmeri nke Katolik n'elu Komunizim n'afọ 1989, dika ọchịchị popu jikọtara onwe ya na agha nnọchi anya ya, nke United States nọchiri anya ya, n'ikpochapụ Soviet Union n'afọ 1989, ọ bụ ezie na Russia, bụ isi ya (ma ọ bụ “ebe e wusiri ike”), ka hapụrụ ka ọ guzo. Agha Ukaren nke ugwu a bụkwa ọzọ agha dị n'etiti Katolik na Komunizim, ebe ọchịchị popu na-eji ọchịchị Ukaren dị ka onye nnọchi anya ya megide Russia, tinyere nkwa nke ike nnọchi anya gara aga nke ọchịchị popu, bụ United States, gunyerekwara akụkụ ndị ọzọ nke ụwa ọdịda anyanwụ nke ndị globalist. A na-anọchi anya agha ahụ n'amaokwu nke iri na otu na nke iri na abụọ, ma ọ na-akọwapụta na Komunizim (Russia) ga-emerị Katolik.

A na-anọchi anya agha nke atọ n'ime agha nnọchi anya atọ ahụ n'amaokwu nke iri na ise, dika Agha Panium. Agha ahụ dị n'etiti alaeze Ptolemaic (eze nke ndịda) na alaeze Seleucid (eze nke ugwu). N'agha ahụ, ndị agha nnọchi anya nke Katolik bụkwa United States ọzọ.

N'agha mbụ n'afọ 1989, ndị agha nnọchi anya nke mpi Republic nke United States ka ndị popu ji mee ka usoro ndorọ ndorọ ọchịchị nke Soviet Union daa, ebe a hapụrụ isi ya (Russia) ka ọ dirigide. N'agha nke abụọ, nke bụ agha Ukraine, ndị agha nnọchi anya nke ndị Nazi ka Russia meriri. N'agha nke atọ, United States, ndị agha nnọchi anya nke ndị popu, merikwara eze nke ndịda ọzọ.

Agha atọ ahụ na-ebu akara aka nke “Eziokwu”, ebe agha mbụ na nke ikpeazụ bụ ndị agha nnọchi nke United States na-emerị na-alu. N'agha mbụ, a hapụrụ isi eze nke ndịda ka ọ dika, ma n'agha nke atọ, ndị agha nnọchi nke United States ghọọ isi eze nke ndịda. Ndị agha nnọchi nke abụọ bụkwa ndị agha nnọchi nke ọchịchị popu n'Agha Ụwa nke Abụọ. N'ọnọdụ abụọ ahụ, a meriri, a ga-amerikwakwa, ndị agha nnọchi nke Nazism. Ọchịchị popu na-emerị ma na-edobe ndị iro ya niile n'okpuru ya nke ọma tupu amaokwu nke iri na isii, mgbe njikọ atọ ahụ mezuru.

“Ptolemy [Putin] enweghị amamihe zuru ezu iji jiri mmeri ya mee ihe n'uzọ ọma. Ọ bụrụ na ọ gbasoro ihe ịga nke ọma ya n'ihu, o yikariri ka ọ gaara aghọ onye nwe alaeze Antiochus niile; ma n'ihu na o jiri nanị iyi egwu ole na ole na iyi egwu nta ole na ole nwee afọ ojuju, o mere udo ka o wee nwee ike inyefe onwe ya kpamkpam n'ihu oke na nke a na-achikwaghị achikwa nke agụụ obi ọjọọ ya. Ya mere, ebe o meriri ndị iro ya, omume ọjọọ ya meriri ya, ma, ebe o chefuru aha ukwu ahụ nke ọ pụrụ ịbụ na ọ gaara eguzobe, ọ nọrọ oge ya n'oriri na n'ikwa iko.

“A kpaliri obi ya elu site n'oganihu ya, ma nke ahụ emeghị ka e wusie ya ike; n'ihu na ojiji ihere na-adighi na ya o ji ya mee kpatara ka ndị nke ya n'onwe ha nupụ isi megide ya.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 254.

Àmà nke abụọ na-egosi na mmeri Putin na-akara njedebe ya, dị n'akụkọ Eze Uzaia nke alaeze ndịda nke Juda, onye obi ya welikwara elu n'ihu mmeri agha ya, ma emesia, dika o mere n'ihe banyere Ptolemy, chọọ ịrụ ọrụ ndị nchụàjà n'ebe nsọ, e wee tie ya ekpenta ma wepụ ya ozugbo n'ike ọchịchị. Mmeri Putin n'agha Ukraine na-akara mmalite njedebe ya dika eze nke ndịda (eze nke ekweghị na Chineke). E gosiputara njedebe ya n'udị nnọchianya site na mmalite eze amụma nke ndịda nke amaokwu iri anọ (France), nke kpọrọpụta mgbagha ọchịchị nke kwaturu ndị ndu, dika o mere n'ihe banyere Ptolemy. E gosiputakwa njedebe Putin site na njedebe nke Soviet

Union, ebe onye ndu ya (Gorbachev) kwusiri Soviet Union, ma ozugbo nabata oru n'aka United Nations, ihe nnochianya nke ndi uwa onu nke ubochi ikpeazu nke ekweghi na Chineke, bu eze nke ndida. Mgbe Putin merichara n'Ukraine, a na-egosikwa ya n'udi nnochianya site n'aka Napoleon na Waterloo, na mbula ahụ sochiri; nakwa site n'aka Eze Uzaja, na ekpenta ya, na mbula ahụ sochiri, tinyere njedebe Ptolemy n'inubiga mmanya okè na njedebe Soviet Union n'afọ 1989.

Agha Panium mere n'afọ 200 T.K., ma n'otu afọ ahụ ka Rom tinyere onwe ya n'akuko ihe mere eme n'uzo doro anya. Ntinye ha n'akuko amuma ahụ bu uzo tupu mmeri Jerusalem, nke e sere n'amaokwu nke iri na isii, ma nke mezuru n'afọ 63 T.K., n'oge o kposara na ya bu onye na-agbachitere eze-nwata no n'Ijpt. N'agha nke ato nke amaokwu nke iri anọ, nke metutara ndi eze nke ugwu na nke ndida, ndi pope ga-etinye onwe ya n'akuko ihe mere eme ozo, na-eme ka a ga-asị na o bu onye na-echebe Russia. N'otu oge ahụ Seleucus, n'ihe atu ahụ, meriri Ptolemy n'agha Panium, si otu a na-egosi na United States, bu agha nnochianya nke ndi pope n'agha mbu na nke ikpeazu nke amaokwu nke iri anọ, na-emeru "Ijpt" (eze nke ndida).

N'afọ 200 BC, n'uzo ihe nnochianya, anyi na-ahụ ochichi papal, dika akwuna Taja na-amalite ibu abu ikwa iko ya tupu njiko okpukpu ato ahụ na iwu ubochi Sode nke amaokwu nke iri na isii. N'otu oge ahụ, United States na-emeru United Nations, si otu a na-ehekwa onodu ya dika eze kachasi elu n'etiti ndi eze iri ahụ. Ike mmeghari niile nke njiko okpukpu ato ahụ nke a na-emezu n'iwu ubochi Sode, edoziela ha tupu amaokwu nke iri na isii.

Nhazi ndoro ndoro ochichi nke ike dragon ahụ, dika United Nations nochiri anya ya, kwekoro, n'amaokwu nke iri na isii, inye anu ohia ahụ nhazi ndoro ndoro ochichi ya, ma tupu o mee nke a, ndi papacy na-emeru okpukpe dragon ahụ. Paganism aghaghi, ozokwa, iwepu. E wepuru Protestantism n'afọ Reagan, n'agha mbu nke amaokwu nke iri anọ, ma n'oge onye isi ala Republican ikpeazu, a ga-edobekwa okpukpe dragon ahụ n'okpuru okpukpe Katolik, dika e mere ya n'afọ 508. Usoro iwepu mgbochi okpukpe o bu la megide itinye papacy n'ocheeze malitere n'afọ Reagan, o na-agwukwa n'afọ Trump. E wepuru nguzogide Protestantism dapuru n'ezu okwukwe megide Katolik n'agha mbu nke amaokwu nke iri anọ, a ga-ewepukwa nguzogide ime mmuo n'agha ikpeazu nke amaokwu nke iri anọ.

N'otu o di n'otu mgbagwoju anya ahụ nke mmekorita ihe omume mmadu, Protestantism nke dapuru n'okwukwe ga-eguzobe onwe ya dika ikike okpukpe na ndoro ndoro ochichi n'elu ndi eze iri nke Mkpughe isi nke iri na asaa. Ya mere, Agha Panium na-egosi oge United States meriri United Nations, kpomkwem tupu iwu ubochi Sode nke amaokwu nke iri na isii.

O bu iwu amanyere nke amuma na dragon ahụ, anu ohia ahụ, na onye-amuma ugha ahụ, onye obula n'ime ha nwere njirimara amuma puru iche nke ya. Otu n'ime njirimara amuma ndi ahụ bu na anu ohia ahụ (Katolik), na-adị mgbe niile n'amuma n'obodo Rom. Onye-Amuma Ugha ahụ na-adị mgbe niile n'amuma n'United States. Ma n'ihe banyere dragon ahụ, njirimara nke ebe a na-edobe dragon ahụ n'amuma bu na o na-agaghari mgbe niile. Dragon ahụ malitere n'eluigwe, mesia bjaruo n'Ubi Iden, ma n'ikpeazu a huru dragon ahụ n'Ijpt.

Kwuo okwu, si, Otu a ka Onye-nwe-ayi Chineke kwuru; Lee, M na-emegide gi, Fero, eze Ijpt, nnukwu dragon ahụ nke dina n'etiti osimiri ya nile, nke siri, Osimiri m bu nke m n'onwe m, o

bukwa m mere ya nye onwe m. Ezikiel 29:3.

Ebe amuma nke dragon ahụ na-agbanwe. N'oge Jọn, a kowara oche dragon ahụ, nke na-anọchi anya ocheeze ya, dị ka ọ dị na Pégamos.

Dee degaara mmụọ-ozị nke nzukọ dị na Pegamos akwukwọ, si; Ihe ndị a ka Onye ahụ nke ji mma agha nkọ nke nwere onụ abụọ na-ekwu; Amaara m ọrụ gị na ebe i bi, ọbuna ebe ocheeze Setan dij: ị na-ejidesikwa aha m ike, ị gonorighikwa okwukwe m, ọbuna n'ubochi ndi ahụ e gburu Antipas, onye amà m kwesiri ntukwasị obi, n'etiti unu, ebe Setan bi. Mkpughe 2:12, 13.

Omume Rome na-ekpere arusi bu iweta chi niile nke ndi na-ekpere arusi ha sonyere na ha laghachi n'obodo Rome, ma gosiputa ha n'Ulo Nso Pantheon. Nke a bu ihe mere Daniel ji deputa na "a tufuru ebe nsọ ya n'ala." Ebe nsọ nke Rome na-ekpere arusi bu obodo Rome, nke Constantine tufuru n'ala n'afọ 330, ma ebe nsọ ahụ nke di "n'ime" Rome bu Ulo Nso Pantheon, Pan-Theon putara, "ulo nsọ nke chi niile". Ndi Rom bufere onodu ocheeze Setan site na Pergamos gaa n'Ulo Nso Pantheon. Nwanyị White na-agwa anyi na Rome na-ekpere arusi bu dragon ahụ.

"Ya mere, ọ bu ezie na dragon ahụ, n'echiche mbu, na-anochi anya Setan, ọ bukwa, n'echiche nke abuo, ihe nnochianya nke Rom ndi ogo mmuo." The Great Controversy, 439.

Rom ndi ogo mmuo kewara n'ime mba iri, ma France ghorọ eze nke ndida mgbe ọ kpobatarara ekweghi na Chineke nke Ijpt n'oge Mgbanwe Ochichi France. Ka ọ na-erule 1917, dragon ahụ esiwo na France kwaga Russia. Amaokwu nke iri na-anochi anya 1989, ma amaokwu nke iri na otu na nke iri na abuo na-anochi anya agha ndi "oke-ala" (Raphia na Ukraine), ebe agha Panium na-anochi anya nzokwu nke ato nke ochichi ndi pope na-emezu ka ọ na-eme ka njiko ugboro ato ahụ sie ike n'amaokwu nke iri na isii. Nke a na-anochi anya akuko ihe mere eme zoro ezo nke amaokwu nke iri ano.

Anyi ga-aga n'ihu n'omumu a n'isiokwu na-esonu.

Mgbe Jisos rutere n'oke-ala Sisaeria Filipai [Panium], ọ juru ndi na-eso uzọ ya, si, Onye ka mmadu na-ekwu na mu onwe m, Nwa nke mmadu, bu? Ha wee si, Ufodu na-ekwu na i bu Jon Onye Na-eme Baptizim; ufodu, Ilaija; ndi ozokwa, Jeremaya, ma ọ bu otu n'ime ndi amuma. O siri ha, Ma onye ka unu onwe unu na-ekwu na m bu? Sajmon Pita zara, si, I bu Kraist, Okpara nke Chineke di ndu. Jisos zara ya, si, Ngozi nadi ri gi, Sajmon Baa-jona; n'ihu na anu ahụ na obara ekpughereghị gi nke a, kama ọ bu Nna m nke no n'elugwe. Mu onwe m kwa na-agwa gi, na gi bu Pita, na n'elu nkume a ka m ga-ewu nzuko m; onu uzọ ama nke hel agaghi emerikwa ya. M ga-enyekwa gi mkpisi ugodi nke alaeze elugwe; ihe ọ bu la i ga-ekegide n'üwa ga-abu nke e kegidere n'elugwe; ihe ọ bu la i ga-atopu n'üwa ga-abu nke e topuriri n'elugwe. O wee nye ndi na-eso uzọ ya iwu siri ike ka ha ghara igwa onye ọ bu la na ọ bu Jisos Kraist. Site n'oge ahụ gaa n'ihu Jisos malitere igosi ndi na-eso uzọ ya otu ọ ga-esi jee Jerusalem, hu otutu ahuhu n'aka ndi okenye na ndi isi nchua na ndi odeakwukwo, ka a gbuokwa ya, ma n'ubochi nke ato ka e mee ka o bilie ozọ. Matiu 16:13-21.